

история на град Сливен", отпечатан след смъртта му.⁹ Според Табаков, Добрович пристига в Рим през 1848 г., без да уточнява датата. Пише, че когато французите се отправят към Рим, папата избягва на 12 ноември 1848 г. Рим е блокиран от войските на генерал Удино¹⁰ и Добрович се включва във формираната гвардия на Гарибалди. С нея три месеца през зимата на 1848-49 г. взема участие в отбраната срещу френските войски. Много негови другари са привърженици на Манчини.¹¹

Написаното от Табаков е изходен материал, въз основа на който пишат другите автори. В биографичната книга за Добрович, Добри Добрев включва художника като участник в студентския корпус на Гарибалди.¹² Георги Нешев отива по-нататък. Той пише, че Добрович участва в посрещането на Гарибалди с кораба "Есперанца" в Генуа. Там в отряда на Гарибалди постъпват първите чужденци-доброволци, сред които и Добрович.¹³ Въз основа на това, че художникът е рисувал гарибалдийци в униформи, изказва мнение, че вероятно е участвал в други гарибалдийски отряди. Това той поддържа в книгата-албум за българите - гарибалдийци.¹⁴

За да се отхвърлят неточните твърдения и уточни действителното участие на Димитър Добрович в събитията през 1848-49 г. е необходимо да се направи кратък преглед на ставащото в Италия и най-вече в Рим, както и действията на Гарибалди през този период.¹⁵

В навечерието на събитията от 1848-49 г. Италия като държава не съществува, а е разпокъсана на седем държавици "парчета", както се изразява Добрович. Част от нея се владее от Австрия. Тя има доминиращо влияние в повечето държавици, с изключение на Пиемонт /Сардинското кралство/. Централната част на Италия със столица Рим е под непосредственото управление на папата. В италианските държавици господства абсолютното управление на аристократо-клерикалните сили. Пред италианския народ стои задачата за обединение в единна държава, осигуряване на политически права чрез приемане на конституции и разрешаване на аграрния въпрос. Това са задачи на буржоазнодемократичната революция, така нареченото "Рисорджименто" /възраждане, възобновяване на Италия/. Пътищата, които се набеязват за осъществяването, са различни. Те варират от съюз на монархическите държави, под главенството на Пиемонт или папата, до установяване на единна република. За нея най-вече ратува Джузепе Мацини¹⁶, създал организацията "Млада Италия".

Вследствие на надигащите се масови вълнения, монарсите, включително па-